

Nederlands in meertalige klassen. Voorpublicatie uit een handboek.

1 januari 1994

Auteur: Monique van de Laarschot

Volume: 25

Nummer: 6

Pagina's: 255-267

Documenten

- [moer_jrg25_054.pdf](#)

monique van de is een klachtengesprek heb je wel eens een klachtengesprek gevoerd ging dat goed wat laarscho t vond je moeilijk daarna bereiden de leerlingen zich voor op het klachtengesprek dat zij moeten gaan voeren wat wil je bereiken wat ga je zeggen hoe pak je het aan vervolgens nederlands in voeren de leerlingen het klachtengesprek uit en ten slotte reflecteren zij na de uitvoering op meertalige klassen hoe het gegaan is ben je tevreden met het resultaat wat ging goed niet goed voorpublicatie uit een uitgewerkte en gestructureerde voorbeelden van deze aanpak zijn te vinden de nascho handboek lingsmap spreken en luisteren in de basisvorming boland en roes 1994 daarin is onder andere lesmateriaal opgenomen ten behoeve van onderwijs in het voeren van dialogen een van die voorbeelden het klachtengesprek volgend jaar verschijnt het handboek nederlands over de kapotte walkman geef ik hierbij ver als tweede taal voor het boek gaat over het kort weer afbeelding i het bestaat uit een leren van en het leren in een tweede taal en is een serie oefeningen die bedoeld zijn om leerlingen doeld voor alle docenten in het voortgezet onderwijs kennis te laten maken met aspecten van er worden veel lessuggesties gegeven onder andere een klachtengesprek ze te leren een klachten voor hetgeven van nederlands in meertalige klassen gesprek te voeren en gericht te observeren de de schrijver werkt in dit artikel een voorbeeld uit les is een goed voorbeeld van een gestructuurde waarbij ze laat zien hoe een spreekoefening duidelijke opbouw met aandacht voor de strategiek opgebouwd kan worden volgen het nsc d moe geen oriëntatie en voorbereiding op de deel van neuner op deze manier ontsluit er een spreektaak met deze les kan ik laten zien wat zinvolle integratie van moedertaal didactiek en tweede problemen kunnen zijn en hoe er geoefend de taaldidactiek kan worden in meertalige klassen meertalige klassen het vak nederlands steeds meer docenten nederlands krijgen te als we kijken naar de doelstellingen en invul maken met meertalige klassen dit zijn klassen lings van het vak nederlands sinds de invoering met leerlingen

gen voor wie het nederlands moe van de basisvorming bonset e a 1 992 ver der- taal is en leerlingen voor wie het neder beek 1 993 dan valt op dat het vak meer ge lands tweede taal is laatstgenoemde leerlingen richt wordt op het bevorderen van de taalvaar hebben uiteenlopende moedertalen turks digheid van leerlingen in voor hen reele situa marokkaans papiaments enzovoort en be ties uitgangspunt zi- jn relevante taalsituaties heersen het nederlands vaak op verschillende waarin leerli ngen terecht kunnen komen op niveaus de meesten van deze leerlingen zijn school op het werk op de ve rvolgopleiding in pas in de basisschool op vierjarige leeftijd met winkels bij instanties op verenigingen thuis het nederlands in aanrak- ing gekomen en blij voor de televisie daarbinnen leren de leerlin ven thuis hun moedertaal spreken dit heeft gen voor hen relevante taalfuncties zoals in tot gevolg dat de leerlingen ten opzichte van formatie vragen je mening geven en taal- ta hun nederlandstalige leeftijdgenoten een ken zoals een brief schrijven en een verslag achterstand hebben in de beheersing van het schrijven nederlands het- geen zich uit in een geringere veel aandacht wordt besteed aan het aanleren woor- denschat zowel receptief als produktief van strategieen voordat de leer li ngen bi- jvoor en een gebrekkige soms clichematige uitdruk b eeld een klachte ngespre k moeten vo eren le kingsvaardigheid ren zij zich eerst te oriënteren op de taak wat 1994 6 moer 2 5 les klachtengesprek orie ntatiefaf se d e docent vertelt dat er deze les een gesprek zal worden voorbereid en uitgevoerd dat zich in een winkel af- speelt uitgangspunt voor het gesprek is een klacht over iets dat je gekocht hebt d e docent stelt de leerlingen voor de volgende situatie je hebt een sweatshirt gekocht na een keer wassen zijn de kleuren fiets geworden je gaat er mee terug naar de winkel hoe vertel je je klacht vervolgens wordt de leerlingen gevraagd zich te verplaatsen in de verkoper wat zou hij tegen de klacht in kunnen brengen tenslotte wordt op een rij gezet wat belangrijk is bij een kl a chtengesprek zoals beleefd zijn duidelijk je klacht verte ll en goed luisteren een afspraak snaken j e ni- et laten afschepen voorbereidingsfase de leerlingen bereiden een gesprek voor tussen een klant en een verkoper over een kapotte walkman de ene helft van de klas krijgt leerlingblad 3a instru cties voor de koper de ande re helft 3b instructies voor de verkoper pas bij de uitvoering worden de leerlingen aan elkaar gekoppeld het gesprek wordt dus wel voorbereid maar niet geoefend blad 3a kapotte walk- man klant stel je voor je hebt een maand geleden een walkman gekocht je was er erg blij mee tot hij gisteren kapot ging je kunt de walkman niet meer open krijgen je lievelingsbandje zit er nog in ook dat nog je gaat terug naar de winkel waar je hem gekocht hebt gelukkig heb je het garantiebewijs en de kassabon goed be- waard je hebt een halfjaar garantie op de walkman je wilt dat hij gratis gerepa- reerd wordt het is niet jouw fout dat hij stuk i s bedenk wat je gaat zeggen en vra- gen t hoe begin je het gesprek 2 hoe legje de klacht uit 3 wat voor afspraak wil je maken over de reparatie gratis snel klaar bandje niet zoekmaken enz 4 hoe eindig je het gesprek blad 3b kapotte walkman verkope r stel je voor je werkt in een winkel voor audio visuele apparaten televisie stereo insta ll aties radio s walk mans en dergelijke je baas vindt het heel belangrijk om goede service te verlenen de klant is koning je moet altijd vriendelijk blijven tegen klanten 256 moer 1994 6 op een dag komt er iemand met een kapotte walkman die bij ju llie gekocht is je

luistert naar de klacht en probeert de klant zo goed mogelijk te helpen wel moet je je aan de volgende richtlijnen houden reparaties zijn all een gratis als ze binnen de garantieperiode vallen de klant moet het garantiebewijs met de kassabon kunnen laten zien reparaties zijn nooit gratis als het apparaat duidelijk verkeerd behandeld is reparaties aan walkmans duren 3 a 4 weken de klant krijgt nooit een geheel nieuw apparaat de volgende vragen kunnen je helpen bij het voorbereiden van je rol i wat zou de klant willen bereiken met dit gesprek 2 stel dat de klant een gratis reparatie w il wat doe je dan 3 stel dat de klant een nieuw apparaat w il wat doe je dan uitvoeringsfase voor de uitvoering worden enkele duo s gevormd het is belangrijk dat deze leerlingen het gesprek zonder aantekeningen voeren de leerlingen die luisteren vu ll en tijdens en na afloop van de gesprekken leerlingblad 3c in blad 3 c nabe s preking klachtengesprek begin van het gesprek vertellen klacht afspraak einde van het gespre k reflectiefase bij de nabespreking geven enkele leerli ngen eerst weer wat ze hebben ingevuld beschrijving bij twijfel over wat precies gezegd is kan opname van het gesprek worden bekeken beluisterd bij de interpretatie van het gesprek kunnen de punten uit de orientatie aan de orde komen waren ze all ebei beleefd werd de klacht duidelijk verteld luisterden ze goed naar elkaar is er een afspraak gemaakt heeft de koper zich laten afschepen afbeelding i lesopzet klachtengesprek ook kunnen rr t z leerlingen extra problemen speelt de leerli ngen parten maar ook het gege hebben met het volgen van teksten verhalen ven dat veel teksten uitgaan van nederlandse de algemene informatieve teksten en school kennis en ervaring boekteksten niet a ll een de geringe taalkennis 1994 6 moer 257 er itj n su c y1 nc1pn 2t k gf w e q n t r ao 9 t i rc c1 sj c 9ma2 c 5s4 t 2 5 q s i t f ctf cae afbeelding 2 te ks t van lat ij vbo mavo i vi ereneenhaljjaar in nederlan d de functionele en strategische invulling van preferee est restee coincide dans l appareil het vak nederlands is voor leerlingen voor wie tu retournes donc au magasin ou tu 1 as het nederlands tweede taal is zeker voordelig achete heureusement qu il est encore sous la zij krijgen meer dan in het traditionele taal garantie et que tu as garde le ticket de caisse onderwijs de gelegenheid de taal te oefenen tu as une garantie de six mois que tu veux ab en leren hoe zij de taal zo goed mogelijk kun solument faire marcher car tu trouwes que ce nen gebruiken in voor hen praktische situaties nest pas de ta faute si le baladeur ne marche plus maar de functionele moedertaalmethojen tu entres dans le magasin et tu t adreses au hebben ook een groot nadeel ze houden eendeur a la vendeuse qu est ce que tu was geen rekening met het probleem dat tweede dire taalleerders vaak een te geringe taalken nis woordenschat hebben om de oefening i comment commencer poliment l entretien goed uit te kunnen voeren 2 comment exp li quer ce qui s est passe de oefening over de kapotte walkman heb 3 a quoi est ce que tu veux en arriver qu est ben we vertaald in het frans probeer deze ce que tu veux ajuste oefening eens uit te voeren in het frans garantie faire reparer vite surtout ne pas perdre la cassette preferee le baladeur c a ss e 4 comment terminer poliment l entretien situation nu zal de een beter uit de voeten kunnen met 11 y a un mois tu as achete un baladeur het frans dan de ander maar dit kan ook het depuis hier il ne marche plus quoi que tu geval zijn in meertalige klassen fasses tu n arrives plus a sortir la cassette les somnugen zullen misschien weinig aan de touches lont blo-

quees oefening gehad hebben omdat ze te weinig ce qui est tres embetant eest que ta cassette worde n tot hun beschikking hebben om zic h 258 moer 1994 6 te kunnen uitdrukken deze situatie zal na het in de c fase moeten de taalleerders zelf meer maken van de oefening ook niet veel verande initiatief nemen en proberen de woorden en ren men kan de oefening wel nog een keer structuren te gebruiken zij moeten bijvoor doen maar veel woorden zal men er niet bijle beeld dialoogzinnen afinaken waarbij zij de ren nieuwe woorden en uitdrukkingen moeten misschien herinnert de lezer zich het leren gebruiken ook is het mogelijk dat zij een be van een vreemde taal het machteloze gevoel paalde rol moeten spelen die de nieuwe uit bij het antwoord geven in het frans duits of drukkingen uitlokken in tegenstelling tot de engels in een volle klas die herinnering moet laatste fase de d fase krijgen de taalleerders u vasthouden bij het onderwijs aan meertalige nog wel wat steun door middel van gegeven klassen helpt het als je je af en toe even ver woorden of voorbeeldzinnen plaatst in de situatie van de leerling je wilt iets de d fase bestaat vaak uit rollenspellen waa zeggen maar je beschikt niet over de juiste rin de taalmiddelen zonder enige steun ge woorden bruikt moeten worden in de volgende paragrafen wordt ingegaan op de a fase van het abcd model is bedoeld de vraag hoe bij het vak nederlands meer aan om eerst de taal aan te bieden en de betekenis dacht besteed kan worden aan de nodige van de woorden duidelijk te maken de s en woordenschat en taalstructuren en hoe dit c fase zijn bedoeld als oefenfases waarin zo geintegreerd kan worden in een functioneel veel mogelijk kunstmatige situaties worden georiente erde moedertaal didactiek gecreeerd om de taalmiddelen in te slijpen en te oefenen aandacht voor taalverwervin g de oefening met de kapotte walkman die u in voor het aanleren van nieuwe woorden uit het frans heeft uitgevoerd is een n oefening drukkingen en taal functies in een vreemde taal u heeft deze oefening moeten doen zonder kan men gebruik maken van het nscn model voorbereiding gericht op de taal die u kunt ge neuner e a 1981 het model kent verschil bruiken leerlingen kunnen eerst een voor lende fases en is bedoeld om woorden uit beeld dialoog op band te horen krijgen in dit drukkingen en taal functies aan te leren in een geval over een blouse waarvan de naden losla volgorde van receptief naar produktief en van ten en een aantal te gebruiken taalmiddelen gesloten oefening naar meer vrije spontane bijvoorbeeld produktie ecoute le dialoguee entre le la client e et le la in de a fase worden de nieuwe woorden uit vendeur vendeuse et note comment le proble drukkingen of taal functies aangeboden in een me est resolu reele context bijvoorbeeld in een dialoog op band de betekenis van de nieuwe woorden of client e bonjour monsieur madame uitdrukkingen wordt duidelijk gemaakt en ge ii y a quinze jours j ai achete ene chemise oefend door receptieve oefeningen zoals waar chez vous mais regardez le s coutures ell es niet waar oefeningen en meerkeuzevragen bont toutes decousues et a s aggrave quand je de b fase wordt wel de cognitieve fase ge tire dessus noemd de docent kan bepaalde taalregels ve ede ur vendeu se ah oei je vois comment bijvoorbeeld wanneer een bepaalde werk est ce q a s est produit est ce que vous etes woordstijd gebruikt kan worden en hoe de reste e ac c roche e quelque part werkwoordstijd gevormd wordt expliciet uit cli e nt e ah non pas du toet je ne 1 ai meme leggen of voorbeelden geven waaruit de taal pas encore mise carje l ai

a c hetee speciale leerder de regel zelf kan afleiden daarna krijg ent poer ene pete gen de taalleerders oefeningen die bedoeld zijn veedeur i e ndeu s e bon si vous voulez je la om de nieuwe woorden uitdrukkingen of re renvoie a 1 usine poer qu ils la recousent com gels in te slijpen hiervoor worden veel struc me il faut vous avez garde ie ticket de caisse tuuroefeningen gebruikt waarin woorden of j espere uitdrukkingen uitgelokt worden volgens een client e oui oei le voila vous savez com vast patroon bie n d e temp s qa va pren dre 1994 6 moer 259 oefening z de docent laat de leerli ngen in tweeta ll en bespreken welke van de drie reac-ties de klant het beste kan geven verkoper klant i daar beginnen we niet aan maar daarmee neem ik geen genoegen wat een flauwekul wat een rotzaak is dit 2 regels zijn regels en daar ik vind het gemeen moet ik me aan houden met uw regels heb ik niet s te maken maar zouden we niet een tussenoplossing kunnen bedenken 3 onze reparatiedienst heeft daar geloof ik niets van wat nu eenmaal drie weken nodig een rotsmoes ik wil een nieuw apparaat en anders mijn geld terug al s u dat zegt zal dat wel zo zijn maar kunt u echt niets voor me doen kan ik miss c hien een apparaat in bruikleen krijgen echt waar maar ik moet op vakantie kunnen ze in dit geval niet wat sne ll er werken 4 ik kan niets voor u doen wat een service is dat hi-er h e t mag niet van mijn chef ik kom hier nooit meer terug misschi en kunt u uw chef even roepen ik ben lid van de consumentenbond een briefje is zo geschreven oefening 2 de docent s chrijft op het bord klant mijn ta s is kapot het hengsel zit lo s ve rkop e r hoe komt dat wat heb je ermee gedaan klant ik we e t het niet precie s ik denk dat de naden al een beetje los zaten de leerlingen oefenen in tweeta llen de e ne leerling krijgt blad a de andere blad b als de leerlinge n klaar zijn kunnen d e roll en omgedraaid worde n blad a je gaat terug naar de winkel omdat je fiets kapot is wat zeg je je gaat terug naar de winkel omdat je radio het niet meer doet wat zeg je je gaat terug naar de winkel omdat de zool van je nieuwe s c hoen los-laat wat zegje je gaat terug naar de winkel omdat de naden va n je nieuwe broek loslaten wat zeg je blad b je vraagt wat d e klant ermee gedaan heeft vraag naar de ka s sabon en het garantiebewij s aoo moer 1994 6 oefening 3 in tweeta ll en oe-fenen de leerlingen aan de hand van onderstaande geleide dialoog klant verkoper kom binnen begroet de verkoper vraag het aankoopbewijs e n zeg wat je komt doen garantiebewijs stel voor technische diens t probeer hem snel en gratis zeg dat dat niet lukt gerepareerd te krijgen geef je redenen bedenk een je kunt niets regelen tussenoplossing houd vol probeer wat ga overleggen met je chef anders geef bij terugkomst toe laat horen dat je blij bent regel de papieren telefoonnum-mer handtekeningen etc sluit het gesprek af groet terug afbeelding 3 enkele b en c opdrachten bij de kapotte walkman vendeur i e ndeuse si on l envoie aujourd hui regardez elle est toute decousue fl est tout vous l aurez d ici quinze jours casse client e quoi quinzejours c est impossi pourtant je n ai rien fait de special ble j en ai besoin pour la te de samedi soir je n y comprends riep i endeur vendeuse je suis desole e mais j e est ce que a se repare eense qu on n arrivera pas a le faire plus vite combien de temps est ce que a prendra client e a alors en attendant vous n avez est ce que vous me convoquez pour venir pas une autre chemise a me donner la le chercher vendeur vendeuse a n arrive pas souvent je suppose que eest gratu-it elle il est encore vous ne 1 avez vraiment pas porte e sous la garantie client e je

vous assure que je ne l'ai pas por oh eest long te e je l'ai s eul e ment mo ntr e e a mes arms je ne m y attendais pas j en ai besoin pour les kendeur i endeuse un instant je vais deman vacances je l'ai specialement achete pour al der au chef au patron a la patronne ce ler a une fete la semaine prochaine qu il elle en eense est ce que qa ne peut pas etre fait plus vite est ce que vous ne pouvez pas me donner une i endeuse vendeuse il elle est d accord condi autre chemise un autre baladeur en attendant tion que vous repreniez exactement la meme je vous suis tres reconnaissant e chemise merci monsieur madame j espere qu on a encore votre taille au revoir monsieur madame client e merci monsieur madame vous etes tres aimable le eendeur la vendeuse peut lire bonjour monsieur madame mademoiselle le client la cli ente peut lire vous desirez monsieur madame s il vous plait comment est ce que qa s est produit qu est of bonjour monsieur madame ce qui s est passe 11 y a quinze jours j ai achete une chemise un vous avez garde le ticket de caisse et le bon de baladeur ici garantie 1994 6 moer 261 je vais le renvoyer a 1 usine zich

meer moet richten op taalverwerving je vous enverrai un mot je vous convoqu岸ai afhankelijk van het taalverwervingsniveau des qu elle il sera de retour van de leerlingen moet binnen het vak ne votre numero de telephone s il vous plan derlands expliciet gewerkt worden aan uit a prendra a peu pres un mois breiding van de woordenschat van de leer lingen dit is een n oefening in een bijlage bij dit ar aan de hand van het voorbeeld van de walk tikel staan voorbeelden van n s en c oefe man geef ik hieronder suggesties voor het oe ningen in het frans gericht op het aanleren fenen van taalmiddelen in de stappen orienta van taalmiddelen die gebruikt kunnen worden tie voorbereiding uitvoering en reflectie bij het voeren van een klachtengesprek in een de suggesties zijn gebaseerd op het nscn mo winkel in de a fase krijgen de taalleerders een del en kunnen goed verweven worden in deze voorbeelddialog te horen in dit geval naar stappen in de orientatiefase kan de docent de aanleiding van een klacht over een blouse en nodige taalmiddelen aanbieden en receptief worden de taalmiddelen die de klant en de oefenen a oefeningen in de voorbereidings verkoper kunnen gebruiken expliciet aange fase kunnen door middel van extra oefeningen boden in de b fase leren de taalleerders welke de taalmiddelen ingeslepen worden s oefe uitdrukkingen wel of niet gepast zijn in de c ningen en geoefend worden c oefeningen fase kunnen ze het gesprek oefenen waarbij ze in de uitvoeringsfase kunnen zoveel mogelijk steun krijgen door concrete aanwijzingen leerlingen aan bod komen door eerst alle leer voor de dialog lingen in tweetallen de oefening te laten uit voeren in de reflectiefase reflecteren de leer met zulke aanwijzingen en oefeningen is de lingen ook op het taalgebruik zoals uitdruk n oefening beter uit te voeren omdat de taal kingen uitspraak en intonatie leerders meer woorden en uitdrukkingen tot hun beschikking hebben ze worden niet met o r i e n t a t i e f a s e in de orientatiefase een in het diepe gegoid waarin de leerlingen zich oriënteren op de taaltaak kunnen de leerlingen zich oriënteren het nscd model sluit aan bij een aantal prin op de woorden die voor de taaltaak nodig zijn cipes van moedertaalverwerving bij het leren door bijvoorbeeld eerst een keer te luisteren van een eerste taal onderscheiden we een re naar een voorbeeld op video of cassetteband of ceptieve fase waarin kinderen de betekenis van te kijken naar een demonstratie door leerlin woorden en taalstructuren

proberen af te lei gen of docent vervolgens kan de docent de den uit het taalaanbod daarna proberen de taalmiddelen woorden en uitdrukkingen die kinderen de woorden en taalstructuren uit nodig zijn in een klachtengesprek op het bord taalaanbod en interactie zijn voorwaardelijk of op papier zetten voor de demonstratie kan voor het leren van een taal net als bij het voorbeeld in het frans gekozen worden voor een ander onderwerp bijvoor taalverwerving bij nederland s beeld een fototoestel of een kledingstuk het gaat om de algemene taalmiddelen en conven zoals gezegd gaat het moedertaalonderwijs er ties die de leerlingen in een dergelijke situatie van uit dat leerlingen in het voortgezet onder moeten leren gebruiken wijs in principe voldoende taalkennis hebben om de functionele opdracht en uit te kunnen de klant voeren dit gaat niet altijd op voor meertalige goe d e morgen m iddag leerlingen maar ook niet voor taalzwakke kunt u mij helpen mag ik u iets vragen wijs nederlandstalige leerlingen ook deze laatste de leerlingen op het gebruik van u leerlingen hebben vaak te kampen met een ge nog niet zo lang geleden twee weken geleden ringe woordenschat die zich vooral manifes heb ik bij u gekocht teert bij het lezen van schoolboeken en het maar nu is kapot stuk doet het niet uitvoeren van taalfuncties in meer formele si meer werkt nie t meer tuaties dit betekent dat het vak nederlands er is niets bijzonders mee gebeurd ik heb e r 2 6 2 mo er 1994 o niets bijzonders mee gedaan hij is gevallen voorbeel d ik begrijp niet hoe het kan kan gerepareerd worden was de klant beleefd hoe lang duurt het krijg ik bericht wanneer ja nee waaruit bleek dat he t klaar is o taal geef een voorbeeld is het gratis het valt binnen de garantieperio o houding geef een voorbeeld de o intonatie geef een voorbeeld oh wat duurt dat lang daar heb ik niet op gerekend ik heb hem juist nodig in de vakan was de klant te verstaan tie ik heb hem speciaal gekocht voor een feest ja nee waaruit bleek dat dat ik volgende week heb wat vond je van de uitspraak kan het echt niet eerder kan ik niet zo lang goed niet goed geef een voorbeeld een andere krijgen lenen fijn bedankt dat het zo geregeld kan wor reflectiefase den bedankt voor de se rvice de reflectiefase is bedoeld om aan de hand van dank u wel dag mevrouw mijnheer goede de observatiepunten uit de uitvoeringsfase de morgen middag leerlingen te laten reflecteren op de aanpak en het resultaat voor tweede taalleerders is het de verkope r leerzaam om ook het taalgebruik te bespreken goedemorgen middag kan ik je helpen zeg taalaspecten die de begrijpelijkheid van de h et ee ns boodschap of de communicatie kunnen bein wat heb je ermee gedaan vlooden moeten prioriteit krijgen heb je de kassabon nog en het garantiebewijs ook is het belangrijk om de aanpak ten aan ik zal hem terugsturen naar de fabriek zien van het taalgebruik voorbereiding te be je krijgt bericht zodra binnen is spreken en de strategieen die de leerlingen tij wat is je telefoonnummer adres dens het gesprek hanteerden bij strategieen het duurt ongeveer 4 weken kan het gaan om de gevolgde procedure en manieren om de boodschap duidelijk te ma voorbereidingsfase ken wat deed de leerling bijvoorbeeld als hij in de voorbereidingfase kunnen leerlingen ex de verkoper niet begreep of zelf niet snel ge tra oefenen met het inslijpen van standaardzin noeg op een woord kon komen nen afhankelijk van het taalniveau geeft de indien de docent het gesprek op de band docent de volgende oefeningen zie afbeelding heeft opgenomen kan het taalgebruik indien 3 op de volgende pagina

nodig ook in extra lessen of steunlessen door de leerlingen zelf beoordeeld worden dit be het voordeel van het oefenen in tweetal en is vordert de reflectie op het eigen taalgebruik dat alle leerlingen de gelegenheid krijgen om deze vaardigheid of houding kan het taalgebruik te oefenen tijdens het oefenen loopt de dobruik positief beïnvloeden cent rond biedt hulp en verzamelt gegevens voor de plenaire feedback bovenstaande suggesties bij de oefening walkman laten zien hoe naast het oefenen uitvoer ringsfase van functionele taalvaardigheid tegelijkertijd voordat enkele duo s het gesprek plenair voor ook de taalverwerving van leerlingen bevorderen kunnen eerst alle leerlingen in tweetal derd kan worden afhankelijk van het taalniveau oefenen veau kan de docent nederlands meer of min verder kan de docent leerlingen laten letten der taalverwervingsoefeningen in zijn of haar op taalaspecten die de communicatie en de belessen inbouwen grijpelijkheid van de boodschap kunnen bein het is ook mogelijk om uit te gaan van een vloeden hierbij valt te denken aan beleefd methode nederlands voor meertalige klassenheid aanspreekvorm passend taalgebruik waarin deze principes al verwerkt zijn bin mimiek houding en aankijken intonatie uit nenkort verschijnt bvtaai kemna e a 1 994 spraak verstaanbaarheid zie ook elders in dit nummer dit is een me 1994 6 moer 263 thode waarin de moedertaal didactiek geïntegreerd structuren van de les het activeren van voor greerd is met tweede taal didactiek zo zijn bij kennis en het omgaan met de geringe voor onder andere de onderdelen interviewen en denschap van leerlingen ook worden tips ge een mening geven extra oefeningen opgevoerd geven voor het ondersteunen van de leerlingen voor het oefenen van de nodige voor gen bij het lezen van schoolboeken en het be denschap en taalstructuren antwoorden van vragen verder is onlangs de methode instrumentaal het handboek besluit met een hoofdstuk herlet e a 1994 zie ook elders in dit num over het opzetten van taalbeleid op school het mer verschenen ook deze methode houdt gaat daarbij om de vraag hoe de school een rekening met tweede taalleerders dit uit zich beeld kan krijgen van de eigen schoolsituatie met name in de lessen waarin aandacht wordt ten aanzien van het onderwijs aan meertalige besteed aan woorden die nodig zijn om be klassen en waar de school bij het opzetten van paalde zinsrelaties uit te drukken een oor taalbeleid rekening mee moet houden zaak gevolgerverband kun je bijvoorbeeld uit kenmerkend voor het handboek is het ac drukken met woorden als doordat en omdat cent op de praktijk theorie komt slechts aan de betekenis van deze woorden en hoe je de de orde als dit nodig is om de praktische sug woorden kunt gebruiken wordt eerst aange gesties te verduidelijken boden in een reele context bijvoorbeeld een nadere informatie over het verschijnen van schoolboektekst daarna leren de leerlingen de het handboek zal te zijner tijd in moer de woorden zelf gebruiken nieuwsbrief van het projectmanagement taal beleid van het kpc te s hertogenbosch en an beslui t dere vaktijdschriften worden gemeld in het handboek nederlands als tweede taal literatuur en noo t dat waarschijnlijk in 1995 z al verschijnen zijn in het hoofdstuk nederlands in meertalige herlet i e a ins trum entaal lelystad stichting klassen meer suggesties voor het bevorderen ivio 1994 van taalverwerving bij lezen luisteren spreken boland j m roes lesmateriaal basis vo rming en schrijven opgenomen aparte aandacht jaar 1 voorbeeld en oefenmateriaal in het kader van wordt daarin besteed aan het vergroten van de de

nasc holingsc ursu s spre ken e n luis tere n in de ba woordenschat s isvorming en-
schede slo 1993 verder bevat het handboek hoofdstukken met bonset h m de boer
t ekens nederlands in d e suggesties voor docenten die andere lessen verzor basis
vorming een praktische didactiek muider gen steunlessen eerste opvang andere
vakken berg coutinho 1 99 2 voor docenten die steunlessen of extra le ssen kemna
s e a b v taal een m ethode nederlands ne derlands als tweede taal verzorgen ga ik
in voor mee rtalige klasse n in het vbo mavo te ver het handboek in op het opzet-
ten van extra schijnen bij wolters noordhoff 1 994 lessen het toetsen van leerlin-
gen het opstellen laarschot m van de sleutelnotitie didactiek in van een hande
lingsplan het bijhouden van de t meestringa e wagenrans red de inte vorderingen
en lesmaterialen gratie van eerste e n twe ede taalondenv ijs en eerste opvangdo-
centen vinden in het hand schede slo 1 99 3 boek informatie en suggesties over
het opzet neuner g e a libungstypologie zum kommuni ten van lessen nederlands
als tweede taal het kativen deutschunterricht berlin etc langen indelen van
groepen lesmethoden didactiek scheidt 198 1 taalverwerving en ler e n in een
tweede taal verbeek j een lee rplan ned erlands groningen h et hoofdstuk over
leren in een tweede taal wolters noordhoff z 99 3 is bedoeld voor a ll e docenten
en gaat in op de problemen die leerlingen kunnen ondervin met dank aan alie so-
doyer hogeschool mid den bij het leren van een tweede taal en de den nederland
vakgroep frans voor het ver manier en waarop docenten hiermee reke talen van
de oefeningen in het frans en judith ning kunnen houden daarin staan suggesties
kortas hogeschool midden nederland vak voor het toegankelijker maken van de
lessen groep nt2 voor haar suggesties voor meerta lige klassen bij de walkman oe-
fening 264 moer 1994 6 a fa se situa tion il s agi t d un entretien e n tre u n e clie
nt e qui nest pas content e d une c hemi se qu il elle a achet e e il y a q u in ze
jours et qui retourne au m agasin pour montrer que pra tiquement zo ut es l es
coutures lo nt decousues il elle mo ntre aussi qu il su ft d e tirer su r le ti ssue
pour en d efaire e ncore plus ecoute le dialoguee entre l e la c li e nt e et le la ven-
deur vendeuse et n ote comme nt le probleme est resol u client e bonjour mon-
sieur madame il y a quinze jours j ai achete ene chemise chez vous mais regardez
les coutures elles bont zoutes decousues et fa s aggrave quand je rire dessus ven-
deud endeuse ah oei je vois comment est ce 4a s est produit est ce que vous etes
reste e accroche e quel quepart client e ah non pas du zout je ne 1 ai meme pas en-
core mise car je 1 ai achetee specialement poer ene f ete endeer vendeuse bon si
vous voulez je la renvoie a 1 usine poer qu ils la recousent comme il faut vous avez
gar de ie ticket de caisse j espere client e oui oei le voila vous savez combien de
temps qa va prendre endeed endeuse si on l envoie aujourd hui vous l aurez d ici
quinze jours client e quoi quinze jours c est impossible j en ai besoin poer la fete
de samedi soir veedeur i endeuse je suis desole e mais je pense qu on n arrivera
pas a le faire plus eire client e a alors en attendant vous n avez pas ene autre
chemise a me doener veedeur endeuse 1 n arrive pas souvent vous ne l avez vrai-
ment pas porte e client e je vous assure que je ne l ai pas porte e je l ai seulement
montre e a mes smis veedeur endeuse un instant je vais deurander au chef au
patmn a la patronne ce qu il elle en pence t endeur veedeuce il elle est d accord
condition que vous repreniez exactement la meme chemise j espere qu on a en-

core voce taille client e merci monsieur madame vous etes tres aimable le client la cliente peut lire monsieur madame s il vous plud of bonjour monsieur madame il y a quinze jours j ai achete ene chemise un baladeur ici regardez elle est route decousue fl est zout casse pourtant je n ai tien fait de special je n y comprends tien est ce que fa se repare combien de temps est ce que 4a prendra est ce que vous me convoquez poer venir la le chercher je suppose que eest gratuit elle il est encore sous la garantie oh eest long je ne m y attendais pas j en ai besoin poer les vacances je l ai specialement achete poer aller a ene fete la semaine prochaine est ce que 4a ne peut pas etre fait plus vite est ce que vous ne pouvez pas me doener ene autre chemise un autre baladeur en attendant je vous suis tres reconnaissant e merci monsieur madame au revoir monsieur madame le eendeur la eendeuce peut dire bonjour monsieur madame mademoisefie vous desi rez commen t est ce q ue 4a s est produit qu est ce qui s est passe vous avez ga rde l e tic ke t d e caisse et le bon de garantie je vair le renvoyer a l usine je vous enverrai u n mo t j e vou s convoquerai des qu elle il se ra de retou r vo tre numero de telep hon e s il vou s p l ait a prendra a pee pres un mois bijlage i voorbeeld van a oefeningen in het frans 1994 6 moer 265 b fase exercice i pendeur vendeuse client e i ah non j e regrette a alors vous croyez quej accepte fa c est impossible vous voulez rite je ne peux pas accepter g a ne va pas non 2 nous avons des regles a respecten je n ai pas le choix c est vra im ent inj uste je n en ai tien a faire vous ne pe nsez pas qu il es t temps d essayer de se mettre d acco rd de pro p oser a u tre c hose 3 chez nous les reparations prennent 3 semaines mais eest incroyable ce n est pas vrai do nnez moi un autre appareil ou rendez mo i mon argent j e co mprends mais est ce que vous ne pouvez vraiment ti en faire pour moi ah b on vous etes sur e qu il ne penvent pas faire d excep ti on p ont moi car eest bien tot mes vacances 4 desole e je ne peux tien faire pont vous mon chef patron me 1 interdit le service la isse v raiment a desirer j e n achet erai plus t ien chez vous j e ne me ttrai plus les pieds ch ez vous j aime rais parler a u chef a u pa tron s i l vous p lan je suis membre d une association de consommateurs vou s pouve z vous attendre a une p l ainte par ecri t exercice 2 client e mon sac est casse la lanie re est defai te enden t vendeuse com ment est ce qu e 4a s est produit client e j e ne sais pasje crois que l es coutures etaient deja u n pen decousu es les coutures ne devaie nt pas et re tres solid es feuille a qu est ce que vous elites qu and vous reto urn ez a un magasin pa rce que voce velo est casse votre bicyclette es t cassee votre poste de ra dio ne marche plus la semelle d une de vos chaussures neuves es t decollee les coutures de volre pantal on neuf bont decousues feuille b deman dez ce que le c lient la cliente a fait pont que a case demandez ce qui s est p ro dui t bijlage z voorbeeld van b oefeningen in het fran s 266 moer 1994 6 c fase les eleves travaillent a deux client e 1 endeur endeu s e entrez et saluez l e ee ndeur la vendeuse salu e z demandez ce que le c lient ou la cliente desire exp li quez la rai son de vo lre visite demandez le tic ket d e caisse et le b on d e garantie proposez de le la faire reparer par le service technique essayez de fai re marc her la garantie expliquez que eest imposs ible refusez d acce pter en donnant des raisons reexpliquez 1 impossibilite de la demande faites une proposition pers i ste z e ssayez autre ch ose deman dez de voir vol re ch ef ou volre patron a ccep t ez la p roposition du client

montre z votre joie arrangez vous avec le vendeur pour echanger
vos donnees personnelles numero de telephone signature etc remerciez et
saluez dites je vous en remercie et saluez bijlage z voorbeeld van oefening en in
het frans 1994 6 moer 2 67